

2009 METŪ LIETUVOS AUTOMOBILIŲ RALIO TAISYKLĖS [T-2009]

Šios, Lietuvos automobilių sporto federacijos, pagal FIA ralio taisyklių pavyzdį sukurtos, nacionalinės ralio taisyklės yra pagrindinis dokumentas, kurio pagrindu organizuojamos automobilių ralio varžybos, įtrauktos į LASF sporto renginių kalendorių.

Apie bet kokį šių taisyklių reikalavimų nesilaikymą pranešama sporto komisarams, kurie gali taikyti baudas, numatytas 152 ir 153 LASK straipsniuose.

I. APIBRĖŽIMAI

1.1. I-os kategorijos ralis (sporto varžybos)

Tai kelio varžybos su nustatytu vidutiniu greičiu, vykdomos keliuose, kurie visiškai arba dalinai atidaryti visuomeniniam transportui. Ralį sudaro vienas maršrutas, kuriuo važiuoja visi automobiliai, arba keli maršrutai, vedantys į viena susitikimo tašką, o po to seka bendras maršrutas. Šiose varžybose yra "Greičio ruožų" (toliau GR) bei "kelio ruožų".

1.2. Ratas

Kiekviena ralio dalis, viena nuo kitos atskirta minimaliu, fiksuotu pertraukos laiku.

1.3. Greičio ruožas/GR

Greičio rungtis, vykdoma, matujant laiką, specialiai raliui uždarytuose keliuose.

1.4. Nenaudojama

1.5. Kelio ruožas

Kelio ruožas tarp dviejų, vieno paskui kitą einančių, laiko kontrolės punktų (toliau LK).

1.6. Sekcija

Visuma ralio dalių, esančių tarp:

- ralio starto ir pirmo pergrupavimo parko,
- dviejų vieną po kito einančių pergrupavimo parkų,
- paskutinio pergrupavimo parko ir rato arba ralio finišo.

1.7. Pergrupavimas

Organizatoriaus numatyta sustojimas, vykdomas uždarо parko (UP) režimu bei turintis ivažiavimo ir išvažiavimo LK. Pergrupavimo tikslas - užtikrinti tvarkaraščio laikymąsi ir pergrupuoti automobilius ralio metu. Ekipažų stovėjimo laikas gali būti skirtingas.

1.8. Neutralizacija

Laiko tarpas, kurio metu dėl vienokios ar kitokios priežasties organizatorius sustabdo ekipažus.

1.9. Uždaras parkas (UP)

Teritorija, kurioje draudžiami bet kokie remonto darbai ar pašalinė pagalba, išskyrus atvejus, kai kitaip iš anksto numatyta ralio papildomose nuostatose.

1.10. Biuletenis

Oficialus raštiškas dokumentas – neatskirama papildomų nuostatų dalis, skirta jų pakeitimui, išaiškinimui ir papildymui. Biuleteniai privalo būti datuoti ir numeruoti. Pareiškėjai arba ekipažo nariai turi patvirtinti savo parašu, kad yra susipažinę su biuletenių tekstu.

Biuletenius leidžia:

- Organizatorius – iki techninės komisijos darbo pradžios. Šiuos biuletenius reikia suderinti su LASF, išskyrus pakeitimus, susijusius su maršrutu arba susipažinimo su trasa tvarka.
- Sporto komisarų kolegija (SKK) – visų varžybų metu, išskyrus maršruto pakeitimus: jiems biuletenius gali išleisti ir varžybų vadovas.

1.11. Laiko kortelė

Kortelė skirta daryti atžymas ir įrašyti atvykimo laikus skirtinguose kontrolės punktuose, nurodytuose ralio dokumentuose.

1.12. Dalyvis

Bet kuris juridinis arba fizinis asmuo, dalyvaujantis varžybose.

1.13. Ekipažas

Ralio varžybose ekipažą sudaro du žmonės, kurie įvardinami kaip Pirmasis ir Antrasis Vairuotojai. Abu ekipažo nariai varžybų metu gali vairuoti automobilį ir abu privalo turėti galiojančias "Vairuotojo" licencijas. Jei kiti LASF reglamentuojantys dokumentai nenumato kitaip.

1.14. Ralio trukmė

Bet koks ralis prasideda nuo administracinių komisijos darbo pradžios ir baigiasi, kai įvykdomos žemiau išvardintos sąlygos:

- baigėsi protestų ar apeliacijų padavimo laikas ar jų nagrinėjimas;
- baigėsi techninis patikrinimas po ralio;
- baigėsi prizų įteikimo ceremonija.

II. BENDROSIOS NUOSTATOS

2.1. Automobiliai, galintys dalyvauti varžybose

Oficialiose ralio varžybose gali dalyvauti tik FIA ar LASF techninius reikalavimus atitinkantys automobiliai.

2.2. Varžybų ratų ilgis. Greičio apribojimai

2.2.1. Maksimalus varžybų rato ilgis, numatytas ralio tvarkaraštyje, neturi viršyti 18 val. vairavimo trukmės bet kuriam ekipažui. Prie šito laiko gali būti pridėtas laikas, reikalingas pergrupavimo arba sutraukimo atlikimui, tačiau ne daugiau, kaip 3 valandos.

2.2.2. Nenaudojamas.

2.2.3. Jei varžybų rato trukmė mažiau nei 6 valandos, minimali pertraukos trukmė turi būti lygi rato trukmei. Jei rato trukmė lygi arba daugiau nei 6 valandos, pertrauka turi būti ne mažiau nei 6 valandos.

2.2.4. Vidutinis GR įveikimo greitis rekomenduojamas ne didesnis nei 130 km/val. Vidutinis greitis tarp kelio ruožų nustatomas organizatoriaus, tačiau visada turi būti laikomasi kelių eismo taisyklų reikalavimų. Šie vidutiniai greičiai privalo būti nurodyti Kelio knygoje.

2.3 Ralio varžybų įvertinimas.

2.3.1. Ralis, po kurio LASF stebėtojo ataskaita buvo neigama arba kuriame nebuvo laikomasi LASF nustatyta reikalavimų, sekančiais metais gali būti neįtraukiamas į čempionato kalendorių.

III. PAPILDOMOS NUOSTATOS

3.1. Publikavimo sąlygos

3.1.1. Ralio papildomi nuostatai privalo atitikti reikalavimus, nurodytus:

- Lietuvos automobilių sporto kodekse;
- šiose taisyklėse;
- ralio čempionato Reglamente;
- taip pat visus reikalavimus, kurie yra aprašyti LASF išleistuose oficialiuose nutarimuose ir biuleteniuose.

3.1.2. Organizatorius papildomose nuostatose turi aiškiai paminėti visas papildomas taisykles ir sąlygas, kurias organizatorius nori nustatyti varžyboms ir kurios neturi prieštarauti jokiems normatyviniams dokumentams.

3.1.3. Papildomų nuostatų projektas turi būti pateiktas patvirtinimui LASF ralio komitetui, laikantis ralio varžybų organizavimo sutartyje nurodytų terminų. Varžybose, kuriose dalyvauja užsienio šalių sportininkai visi ralio dokumentai turi būti publikuojami lietuvių ir anglų kalbomis. Organizatorius savo nuožiūra gali papildomai jas publikuoti bet kuria kita kalba.

3.1.4. Vykdant bet kokias oficialias ralio varžyas, ant papildomų nuostatų viršelio privalo būti LASF emblema. Tai taikoma ir biuletiniams bei visų dokumentų pirmiesiems (tituliniams) puslapiams.

3.1.5. Papildomose nuostatose turi būti aiškiai nurodyta vieta, kur ir kada bus publikuojami oficialūs rezultatai. Jei rezultatų publikavimas vėluoja, tai naujas publikavimo laikas turi būti paskelbtas oficialioje varžybų lentoje. Taip pat privaloma nurodyti pirmo SKK posėdžio laiką ir datą.

3.2. Papildymai ir pakeitimai, daromi ralio papildomose nuostatose – Biuleteniai

3.2.1. Pakeitimai ir papildymai papildomose nuostatose gali būti atlikti tik laikantis LASK straipsnių 66 ir 141 reikalavimų.

3.2.2. Bet kokie papildomų nuostatų pakeitimai ar papildomos sąlygos turi būti skelbiami, išleidžiant biuletenius, kurie tampa neatskiriamai papildomų nuostatų dalimi. Biuletenyje turi būti nurodyta data ir jo numeris.

3.2.3. Biuletiniai publikuojami ralio sekretoriate, ralio štabe ir oficialioje(-iose) varžybų lentoje(-ose). Jų turinys nedelsiant pranešamas dalyviams, kurie privalo parašu patvirtinti, kad susipažino, išskyrus atvejus, kai to neįmanoma padaryti ralio metu.

3.2.4. Biuletiniai spausdinami ant geltono popieriaus.

3.3. Taisyklių taikymas ir interpretavimas

3.3.1. Visa atsakomybė už Taisyklių bei papildomų nuostatų taikymą varžybų metu tenka varžybų vadovui. Jis privalo informuoti sporto komisarus apie visus reglamentuojančių dokumentų reikalavimų nesilaikymo atvejus ralio metu.

3.3.2. Visi protestai, paduoti varžybų dalyvių ralio metu, perduodami sporto komisarams, kurie priims atitinkamą sprendimą. (LASK 171 str.)

3.3.3. Taisyklose nenumatytais atvejus nagrinėja sporto komisarai, kurie vieninteliai gali priimti galutinius sprendimus tokiais atvejais (LASK 141 str.)

3.3.4. Lietuvių kalba yra oficiali kalba visose ralio varžybose. Kilus ginčui dėl skirtingo taisyklių interpretavimo, vadovaujamasi LASF patvirtintu T-2009 lietuvišku tekstu.

3.3.5. Ralio metu, kai pareiškėjas nėra ekipažo narys, visa pareiškėjo atsakomybė tenka pirmajam vairuotojui.

3.3.6. Bet kokį nekorektišką, apgaulingą arba nesportišką dalyvio arba ekipažo nario poelgi nagrinės sporto komisarai, kurie už tai gali skirti baudą, įskaitant ir pašalinimą.

IV. OFICIALŪS ASMENYS

4.1. Sporto komisarai

Automobilių ralio čempionato varžybose turi būti 3 sporto komisarai. Tarp komisarų ir varžybų vadovo privalo būti pastovus tarpusavio ryšys. Bent vienas iš komisarų pastoviai privalo būti kartu su varžybų vadovu, kad būtų galima nedelsiant priimti atitinkamus sprendimus.

4.2. Stebėtojas

4.2.1. Oficialioms varžyboms LASF gali skirti LASF stebėtoją.

4.2.2. Tame pačiame ralyje LASF paskirtas stebėtojas negali atlikti varžybų komisaro pareigų.

4.3. LASF saugumo delegatas

Oficialioms varžyboms LASF gali skirti saugumo delegatą, kurio pagrindinė funkcija – stebeti, kaip ralio metu užtikrinama žiūrovų sauga.

4.4. Oficialių asmenų atliekama maršruto ir greičio ruožų tikrinimo tvarka

4.4.1. Vykdami savo pareigas, LASF stebėtojas(-ai) ir sporto komisarai gali patikrinti visas įrengtas technines ir/ar saugumo priemones ralio trasoje bei greičio ruožuose. Šiems Oficialiems asmenims būtina laikytis šių reikalavimų:

4.4.1.1. Ant automobilio, organizatoriaus skirto oficialių asmenų vežojimui, priekinio stiklo turi būti speciali emblema: gerai matomoje vietoje ir atpažistama, kuri kartu yra ir leidimas.

4.4.1.2. Oficialių asmenų įvažiavimas į GR ruožą galimas ne vėliau nei likus 30 minučių iki paskutinio trasą uždarančio automobilio (numerio „0“) starto. LASF saugumo delegatas gali turėti leidimą įvažiuoti į GR ir vėliau.

4.4.1.3. Jeigu trasą uždarantis automobilis „0“ pasivijo GR Oficialių asmenų automobilius, pastarieji privalo sustoti ir pasišalinti iš trasos, sulaukti trasą atidarančio automobilio („šluotos“) ir tik po to važiuoti toliau.

4.5. LASF Techninis delegatas

Oficialioms varžyboms LASF gali skirti savo Techninį delegatą.

V. PARAISKOS

5.1. Paraiškų formos

Čempionato varžybose paraiškų priėmimo pabaiga turi būti ne vėliau, kaip 12 dienų iki ralio starto dienos. Padavusiųjų paraiškas sąrašas turi būti nusiųstas į LASF tą pačią dieną, kai pasibaigia paraiškų priėmimo terminas. LASF tvirtina ir publikuoja starto tvarką ne vėliau kaip likus 10 d. iki ralio starto dienos.

5.1.1. Bet koks varžybų licenciją turintis asmuo (pareiškėjas), norintis dalyvauti ralyje, privalo iki papildomose nuostatose nustatyto paraiškų padavimo termino pabaigos nusiųsti varžybų organizatorui (paštu, faksu ar pan.) tinkamai užpildytą nustatyto formos paraišką. Duomenys apie antrajį vairuotoją gali būti nusiųsti iki papildomose nuostatose nustatyto termino. Paraiškų padavimą reglamentuoja varžybų Reglamentas.

5.1.2. Užsienio pareiškėjai, pirmieji ir antrieji vairuotojai privalo turėti Tarptautinio Sporto Kodekso ir LASK 70 straipsnyje nurodytą sutikimą.

5.1.3. Paraiškoje negalima daryti jokių pakeitimų, išskyrus atvejus, numatytais šiose Taisyklėse. Tačiau pareiškėjas iki techninės patikros gali laisvai keisti paraiškoje nurodytą automobilį į kitą tos pačios klasės ir grupės automobilį.

5.1.4. Po paraiškų padavimo termino pabaigos dalyvis negali daryti jokių pakeitimų paraiškoje, bet vienas iš ekipažo narių gali būti pakeistas sutinkant:

- Organizatoriui – iki administracinių komisijos darbo pradžios.
- Sporto komisarams – po administracinių komisijos darbo pradžios iki dalyvių sąrašo publikavimo.

Tik LASF gali sankcionuoti abiejų vairuotojų pakeitimą.

5.2. Jei, atliekant patikrą nustatoma, kad automobilis neatitinka grupei ir/arba klasei, kurioje jis buvo įregistruotas požymių, tuomet šis automobilis, pasiūlius techninės komisijos pirmininkui, sporto komisarui sprendimu, gali būti perregistruotas į atitinkamą grupę ir/arba klasę.

5.3. Pasirašydamas paraišką, dalyvis ir visi ekipažo nariai pareiškia paklusnumą LASK numatytais sportinei jurisdikcijai ir patvirtina sutinką su šiu Taisykliu, varžybų Reglamento ir varžybų papildomų nuostatų nustatytais reikalavimais.

5.4. Papildomuose nuostatose gali būti numatytas maksimalus dalyvių skaičius.

5.5. Dalyvavimo varžybose mokesčiai.

5.5.1. Dalyvavimo mokesčių dydis nurodomas papildomuose ralio nuostatuose.

5.5.2. Paraiška dalyvauti varžybose priimama iki numatyto papildomuose nuostatuose termino, o patvirtinama tik sumokėjus dalyvavimo varžybose mokesčių.

5.6. Dalyvavimo varžybose mokesčiai visiškai grąžinami:

5.6.1. Kandidatams, kai jų paraiškos yra atmetamos;

5.6.2. Tuo atveju, kai ralis neįvyksta.

5.7. Sąlygos daliniams dalyvavimo varžybose mokesčio grąžinimui nurodomos papildomose ralio nuostatose.

VI. DRAUDIMAS

6.1. Papildomos nuostatos privalo teikti tikslią informaciją apie draudimo dydį ir pobūdį.

6.2. Draudimo įmoka, įtraukta į varžybų dalyvavimo mokesčių, turi garantuoti dalyviui, adekvacią apsaugą ir nuo civilinės atsakomybės prieš trečiuosius asmenis, draudimo išmokos sumą. Draudimas veikia, dalyvio automobiliui važiuojant greičio ruožuose, nuo starto pirmame greičio ruože iki finišo paskutiniame greičio ruože, arba iki to momento, kai ekipažas iškrito ar buvo pašalintas iš varžybų.

6.3. Aptarnaujantys automobiliai, nors ir turintys organizatoriaus suteiktus ralio skiriamuosius ženklus, nelaikomi oficialiais varžybų dalyviais ir jie nėra organizatoriaus apdraudžiami draudimo polisu, todėl visą atsakomybę prisiima automobilio vairuotojas, kuris privalo apsidrausti civilinę atsakomybę savarankiškai.

VII. EKIPĀŽAI

7.1. Jei varžybų metu greituminame ruože (GR) važiuojančiame automobiliuje nėra vieno ekipažo nario arba tame yra trečias asmuo - ekipažas iš varžybų šalinamas, išskyrus nukentėjusiojo transportavimą, apie tai turi būti pranešama varžybų komisarams.

7.2. Abiejų ekipažo narių pavardės ir nacionalinės vėliavos turi būti ant abiejų galinių šoninių stiklų. Bet koks Dalyvis, nesilaikantis šio reikalavimo, baudžiamas pinigine bauda.

7.2.1. Ekipažo narių pavardžių raidės privalo būti baltos, ne mažesnės nei 4 cm ir ne didesnės nei 10 cm aukščio. Pirmo ir antro vairuotojų pavardžių raidės turi būti vienodo aukščio. Raidės rašomas "Helvetica bold" šriftu, pirmoji raidė – didžioji, kitos - mažosios. Nacionalinė vėliava klijuojama atskirai, prie kiekvieno ekipažo nario pavardės.

7.2.2. Jei varžybų metu išdužo stiklas, piniginės baudos už ekipažo narių pavardžių nebuvinamą netaikomos.

VIII. MARŠRUTAS, KELIO KNYGA, LAIKO KORTELĖ IR STANDARTINIAI DOKUMENTAI

8.1. Kelio knyga

8.1.1. Registracijos metu visi ekipažai gauna kelio knygą, kurioje detaliai aprašomas ralio maršrutas. Šio maršruto privalo laikytis visi ekipažai. Apie bet kokį nukrypimą nuo ralio maršruto turi būti pranešama varžybų komisarams.

Ekipažai privalo tiksliai laikytis ralio maršruto, nurodyto kelio knygoje, važiuoti nurodytais keliais, nepraleisti aptarnavimo/stovėjimo zonų, išskyrus atvejus, kai sporto komisarai pripažįsta buvus „force majeure“ (nenugalimos jėgos) aplinkybes.

8.1.2. Kelio knyga turi atitikti LASF patvirtintus standartus, ralio varžybų organizavimo sutartyje nurodytus reikalavimus ir pateikta nurodytais terminais. Ji privalo būti atspausdinta A5 formatu, joje turi būti sulenkti ir įsegti A4 formato ženklai “OK” - žalios spalvos ir ”Kryžius” – raudonos spalvos.

8.2. Tarpstartiniai laiko intervalai

8.2.1. Ralio ir kiekvieno varžybų rato starte organizatorius privalo numatyti bent 1 minutės laiko intervalus tarp automobilių.

8.2.2. Tarpstartiniai intervalai turi būti vienodi visiems dalyvaujantiems ekipažams.

8.3. Laiko kortelė

8.3.1. Laiko kortelėje kiekvienam kelio ruožui ir atitinkamam GR turi būti skirtas atskiras puslapis. Laiko kortelė privalo būti atskira kiekvienam varžybų kelio ruožui, o jų forma turi būti patogi teisėjų atžymoms daryti.

8.3.2. Ekipažai privalo turėti visų laiko kortelėje nurodytų kontrolės punktų atžymas teisinga tvarka. Apie bet kokį šio reikalavimo nesilaikymą pranešama sporto komisarams.

8.3.3. Laiko kortelėje turi būti nurodyta laiko norma tarp dviejų laiko kontrolės punktų.

8.4. Standartiniai dokumentai

Visuose Lietuvos automobilių ralio čempionato etapuose naudojama dokumentacija bei jos išleidimo\publikavimo terminai turi atitikti Bendruą Lietuvos automobilių sporto oficialių varžybų vykdymo sąlygų, Reglamento ir ralio varžybų organizavimo sutartyje nurodytus reikalavimus.

IX. RALIO LIPDUKAI IR STARTINIAI NUMERIAI

9.1. Organizatorius privalo aprūpinti kiekvieną ekipažą reikiamu kiekiu, nustatytu formato lipdukais ir startiniais numeriais, kurie varžybų dalyvio turi būti užklijuojami ant automobilio pagal Reglamente nurodytą schemą.

X. REKLAMA

10.1. Ant dalyvių automobilių gali būti bet kokia reklama, jei ji:

- neprieštarauja LR įstatymams ir LASF reglamentuojantiems dokumentams,
- nėra įzeidžianti,
- nėra politinio ar religinio pobūdžio,
- neužima privalomai reklamai ir startiniams numeriams skirtos vietos,
- netrukdo ekipažo narių matomumui.

10.2. Reglamente nurodyta LASF ir organizatoriaus reklama yra privaloma.

10.3. Bet kokia kita reklama, siūloma organizatoriaus, nėra privaloma.

10.4. Nenaudojama.

10.5. Nenaudojama.

10.6. Jei automobilių ralyje yra generalinis rėmėjas, jo reklamos raidžių dydis negali būti didesnės nei ralio simbolių ir pavadinimo raidės.

XI. VAŽIAVIMAS RALIO TRASA

11.1. Visame ralio maršrute (išskyrus GR), ekipažas privalo laikytis LR nustatyto kelių eismo taisyklių reikalavimų. Bet koks ekipažas, užfiksuotas pažeidės šias taisykles, sporto komisarų baudžiamas tokiu būdu:

I-as kartas	piniginė bauda
II-as kartas	5 min. laiko bauda
III-as kartas	šalinimas iš varžybų

11.2. Jei ekipažas, dalyvaujantis ralyje, pažeidė kelių eismo taisykles, tai policijos pareigūnai ar ralio teisėjai, pastebėję šį pažeidimą, privalo informuoti pažeidėją apie padarytą pažeidimą tokia pat tvarka, kokia yra informuojami visi eismo dalyviai.

11.3. Jeigu policijos pareigūnai nusprendė nestabdyti ekipažo nusižengimo padarymo momentu, jie gali pareikalauti, kad šiam ekipažui būtų taikomos papildomuose nuostatuose numatytos baudos, jei yra įvykdytos šios sąlygos:

11.3.1. Pranešimas apie padarytą nusižengimą yra raštiška forma pateiktas Pareigūnams iki rato rezultatų paskelbimo.

11.3.2. Raštiškame pranešime užtenka informacijos, leidžiančios identifikuoti kelių eismo taisykles pažeidusį automobilio vairuotoją, pažeidimo vietą ir laiką.

11.3.3. Pateikti faktai nekelia skirtingų interpretacijų.

11.4. Draudžiama vilkti, pervežti arba stumti besivaržančius automobilius, išskyrus atvejus, kai jie yra grąžinami į trasą arba reikia atlaisvinti kelią. Apie šių reikalavimų nevykdymą turi būti pranešama varžybų komisarams.

11.5. Ekipažui sporto komisarai skiria baudas, jei jis:

11.5.1. Sąmoningai blokuoja kito besivaržančio automobilio pravažiavimą arba nesileidžia aplenkiamas greičiau važiuojančio automobilio.

11.5.2. Elgiasi nesportiškai.

XII. SERVISAS DEGALŲ UŽPILDYMAS-REMONTAS

12.1. Servisas – Bendrosios sąlygos

12.1.1. Servisas suprantamas kaip visi darbai su automobiliu, išskyrus darbus, aprašytus 12.2. punkte.

12.1.2. Automobilio servisas gali būti atliktas tik serviso zonose. Tačiau ekipažas savo jégomis, be jokios fizinės pagalbos ir su įrankiais, esančiais jų automobiliuje, gali atlikti savo automobilio remontą bet kada visame maršrute, jei tai nėra specialiai uždrausta.

12.1.3. Bet koks serviso reikalavimų pažeidimas arba bet koks veiksmas, traktuojamas kaip "Draudžiamas servisas" (žr. p.12.2.), pastebėtas ralio teisėjų, gali būti priežastimi Sporto Komisarams skirti baudas numatytais LASK 152 ir 153 straipsniuose.

12.1.4. Automobiliai gali būti aprūpinti elektroninėmis sekimo sistemomis, kurios padės nustatyti draudžiamo serviso atlikimą. Negalima savavališkai pašalinti šių elektroninių sistemų iš automobilio.

12.1.5. Jei aptarnavimo zonoje reikia keisti degalų baką arba degalų siurblį, tai turi būti atliekama laikantis tokių reikalavimų:

1. šis darbas turi būti atliekamas stebint teisėjui;
2. kuro išleidimo ir/ar pripildymo metu draudžiami bet kokie kiti automobilio remonto ir aptarnavimo darbai.
3. aplink automobilį turi būti aptverta atitinkamo perimetro saugos zona;
4. privalo būti du gesintuvai, pritaikyti gesinti degalus;
5. į baką galima įpilti tik tiek degalų, kad būtų įmanoma pasiekti pirmą degalų pildymo vietą.

12.2. Draudžiamo serviso apibrėžimas

12.2.1. Ekipažo bet kokių neleistinų medžiagų (kietų ar skystų), atsarginių detalių, darbo įrankių arba kitokios įrangos, nesančios jų automobiliuje, gavimas arba naudojimas.

12.2.2. Ekipažą aptarnaujančio personalo arba ekipažą aptarnaujančių transporto priemonių (išskaitant ir malūnsparnį) buvimas vieno kilometro atstumu nuo besivaržančio ekipažo. Išimties sudaro:

- a) - aptarnavimo zonos
- b) - trasos vietas, specialiai paminėtos biuleteniuose
- c) - GR ruožai (nuo geltono ženklo laiko kontrolės zonas pradžioje iki "STOP" ženklo GR ruožo pabaigoje);
- d) - ekipažams, laukiantiems prie įvažiavimo LK į pergrupavimo parką arba aptarnavimo parką, arba jau esantiems pergrupavimo parke, leidžiama gauti arba perduoti maistą, gėrimus ir informaciją (protokolai, kelio knygos ir t.t.);
- e) - ekipažo pervežimas iš UP arba į UP;
- f) – važiuojant į ir esant vietose, skirtose ir specialiai pažymėtose padangų keitimui, kaip nurodyta 12.5.1 straipsnyje.
- g) - vietas, kur besivaržantis automobilis nuklydo nuo ralio trasos, maršrutu, maršrutas sutampa su jo komandos personalo važiavimo keliu, tačiau jie negali sustoti toje pačioje vietoje tuo pačiu metu.

12.2.3. Jei besivaržantis automobilis nuklydo nuo ralio trasos.

12.3. Serviso zonos

12.3.1. Serviso zonas rekomenduojama įrengti pagal žemiau pateiktą lentelę:

Tipas	Leidžiamas laikas serviso zonoje	Serviso zonų skaičius rate	Maks. GR distancija tarp serviso zonų	Padangų keitimas	Pastabos
I	20 min. arba 45 min.	Maks. 5	60 km.	Taip	45 min. tik pirmo ir antro ratų pabaigoje, 20 min. ralio pabaigoje
II	20 min.	1	-	Taip	Kiekvienam rate prieš pirmą GR
III	10 min.	Neribojama	-	Ne	

12.3.2. Serviso zonas turi turėti įvažiavimo ir išvažiavimo laiko kontrolės punktus (geltono ženklo atstumas prieš LK gali būti sumažintas nuo 25 m iki 5 m). Prieš įvažiavimo LK gali būti atskirtas plotas, kuriame gali būti tik akredituoti asmenys (mechanikai, žiniasklaidos atstovai ir pan.)

12.3.3. Automobilių judėjimo greitis serviso zonose ribojamas iki 30 km/val.; šio reikalavimo nesilaikymas baudžiamas sporto komisarų.

12.4. Automobiliai, galintys būti serviso zonose

12.4.1. Kiekvienas varžybose startujantis ekipažas gali turėti du aptarnaujančius automobilius. Šie automobiliai turi būti aiškiai pažymėti lipduku „Servisas“, kurį išduoda organizatorius. Šis lipdukas turi būti tvirtinamas nurodytoje vietoje.

12.4.2. Kiti komandos automobiliai privalo būti pažymėti lipduku „Pagalbinis personalas“, kurį išduoda organizatorius.

12.4.3. Jei yra pakankamai vietos, organizatoriaus sprendimu, „Pagalbinis personalas“ automobiliai gali būti šalia „Serviso“ automobilių serviso zonose.

12.4.4. Jei pagal p.12.4.3. nėra pakankamai vietos „Pagalbinio personalo“ automobiliams, organizatorius privalo šalia serviso zonų numatyti aikštėles šių automobilių parkavimui.

12.5. Padangų keitimas ir jų modifikacijos

12.5.1. Visi dalyviai gali keistis padangas tik papildomuose nuostatuose nurodytose zonose. Rekomenduotinas nuo 30 iki 60 km GR atstumas tarp dviejų padangų keitimo zonų.

12.5.2. Ekipažas negali tyčia modifikuoti padangų ar keisti dyglių kiekį, net ir naudodamas automobiliuje esančią įrangą, išskyrus padangų keitimo zonas.

12.5.3. Apie bet kokį pažeidimą bus informuojami sporto komisarai.

12.6. Degalų papildymas

12.6.1. Išskyrus p.12.1.5. numatytus atvejus, bet koks degalų papildymas turi būti atliekamas organizatoriaus numatytose, atitinkamai įrengtose ir kelio knygoje pažymetose degalų pildymo zonose.

12.6.2. Įvažiavimas/išvažiavimas iš šių zonų turi būti pažymėti mėlynu ženklu su degalų kolonėlės atvaizdu.

12.6.3. Degalų pildymo zonoje draudžiami bet kokie darbai, nesusiję su degalų pildymu.

12.6.4. Visose degalų pildymo zonose važiavimo greitis ribojamas iki 5 km/val.

12.6.5. Mechanikams, atliekantiems degalų pildymą, rekomenduojama dėvėti ugniai atsparius drabužius.

12.6.6. Visa atsakomybė už degalų pildymą tenka ekipažui.

12.6.7. Degalų pildymo metu automobilio variklis turi būti išjungtas.

12.6.8. Degalų pildymo metu ekipažui rekomenduojama išlipti iš automobilio, tačiau, jei jie lieka automobiliuje, jų saugos diržai privalo būti atsegti.

12.6.9. Automobilis iš degalų pildymo zonas gali būti išstumtas, netaikant baudos laiko, ekipažo narių, teisėjų ir/arba dviejų ekipažo mechanikų jėgomis.

12.6.10. Tik du ekipažo mechanikai gali atlikti degalų pildymo procedūrą ir būti degalų pildymo zonoje.

12.7. Mechaninių detalių keitimas – bendrosios sąlygos

Ralio metu variklio keitimas yra negalimas.

Ralio metu negali būti keičiamas kėbulas.

Leidžiama tik vieną kartą vieno ralo rato metu automobiliuje keisti turbiną. Šis keitimas privalo būti atliekamas serviso zonoje arba ne serviso zonoje, tačiau tokiu atveju, jei keitimas atliekamas ne serviso zonoje paties ekipažo jėgomis, atsarginė turbina privalo būti vežama lenktyniniame automobiliuje.

Pažeidęs šį straipsnį ekipažas šalinamas iš varžybų sporto komisarų sprendimu.

12.8. Sąlygos, ribojančios atsarginių dalių naudojimą

Ribojamas tokį atsarginių detalių naudojimas:

12.8.1. Turbina ir kompresorius (toliau vadinama "Turbina")

12.8.1.1. Turbinos ribotuvui taikomi FIA "J" priedo str. 254- 6.1 ir 255-5.1.8.3 reikalavimai.

12.8.1.2. Tieki turbina, esanti automobiliuje, tieki atsarginės turbinos privalo būti patikrintos ir užplombuotos. Ralo rato metu turbiną leidžiama keisti tik vieną kartą.

12.8.1.3. Jei varžybų metu turbina buvo pakeista, ji privalo būti vežama tame automobiliuje arba aptarnavimo automobiliuje iki rato finišo (uždaro parko), kur techninė komisija gali ją patikrinti.

12.8.1.4. Pakeistą turbiną galima pakartotinai naudoti ralo metu tame pačiame automobiliuje.

12.8.1.5. Visi kompresoriai, kurie jau buvo panaudoti, privalo likti užplombuoti iki to laiko, kol bus patikrinti techninės komisijos.

12.9. Pavarų dėžės ir diferencialai

12.9.1. Kiekvienas sportinis automobilis varžybų metu gali turėti tik vieną atsarginę pavarų dėžę ir vieną atsarginių diferencialų komplektą.

12.9.2. Priešstartinės techninės komisijos metu ekipažas privalo žymėjimui pateikti sumontuotus automobiliuje ir atsarginius pavarų dėžę bei diferencialus. Žymėjimas privalo būti išsaugotas ralo metu. Detalės bus identifikuojamos pagal automobilio startinį numerį (pvz. Automobilis St. Nr. 1 – pavarų dėžė Nr. 1, atsarginė pavarų dėžė Nr.1R).

12.9.3. Plombavimai ir žymėjimai bus atliekami, laikantis specifikacijų, publikuojamų FIA atskiriems automobilių modeliams.

12.9.4.

a) Pavarų dėžės ir diferencialai gali būti keičiami aptarnavimo parke, prieš pradedant darbą pranešus varžybų vadovui ar techninei komisijai.

b) Techninė komisija gali kontroliuoti darbą, kad būtų užtikrintas taisyklių laikymasis.

12.9.5. Jei plombavimai ir žymėjimai išlieka nepažeisti, detalės gali būti keičiamos tarpusavyje.

12.9.6. Bet kokiui atveju, uždėtos plombos privalo būti nepažeistos viso ralio metu, ir jas bet kokiui metu gali patikrinti techniniai inspektorai. Ralio pabaigoje detalės gali būti išardytos tam, kad galima būtų patikrinti jų atitikimą.

12.9.7. LASF Techninis inspektorius gali plombuoti/žymėti pasirinktus automobilių agregatus.

12.9.8. Priminimas: plombavimas turi būti atliktas taip, kad dalyvis visada galėtų pasikeisti sankabą ir kitus įmanomus priedus.

XIII. PADANGOS

13.1. Draudžiamos lygios („SLIK“) padangos

„Slik“ padangos ralio varžybose draudžiamos. Privaloma griežtai laikytis šių Taisyklių IV Priede aprašytų reikalavimų padangoms.

13.2. Dylgiuotos padangos

13.2.1. Naudojant dylgiuotas padangas, neribojamas pačių padangų pasirinkimas, padangų skaičius bei gumos, iš kurios padangos pagamintos, sudėtis.

13.2.2. Vis dėlto, dylgiai privalo atitikti šalies reikalavimus. Organizatoriai ralio papildomose nuostatose privalo nurodyti dylgiams keliamus reikalavimus.

13.3. Dylgiuotų padangų kontrolė

Dylgiuotų padangų kontrolės metodika privalo būti aprašyta ralio papildomuose nuostatuose.

XIV. SUSIPAŽINIMAS SU TRASA

14.1. Jei organizatorius riboja susipažinimo su trasa laiką, šie apribojimai turi būti aprašyti papildomuose nuostatuose, ir turi būti susiję su:

14.1.1. Jei apribojimai susiję su valdžios organų ar žemės savininkų sprendimais (karinės valdžios, miškininkų, privačios nuosavybės ir pan.), organizatorius privalo sudaryti galimybę ekipažams susipažinti su trasa pagal sudarytą tvarkaraštį, žinomą tiek dalyviams, tiek ir vietas gyventojams, naudojant serijinius registruotus automobilius, laikantis KET.

14.1.2. Jei susipažinimas su trasa gali kelti grėsmę gamtai arba vietas gyventojų saugumui (trasa eina per gyvenamus rajonus, keliamas pavojus saugiam kitų eismo dalyvių judėjimui ir pan.): susipažinimas turi būti organizuojamas, ribojant jo laiką ir pravažiavimų skaičių bei greitį.

14.1.3. Nenaudojamas

14.2. Susipažinimo sąlygos

Organizatorius, kuris nusprendžia aprašyti susipažinimo su trasa sąlygas papildomuose nuostatuose, turi leisti susipažinimui su trasa naudoti automobilius, kurie atitinka tokius reikalavimus:

14.3. Susipažinimo automobiliai

14.3.1. Automobilis turi būti serijinės gamybos.

14.3.2. Automobiliai turi būti vienspalviai: be startinių numerių ir reklamos.

14.3.3. Variklis turi būti serijinės gamybos.

14.3.4. Pavarų dėžė turi būti serijinės gamybos.

14.3.5. Išmetimo sistema turi būti serijinės gamybos ir neviršijanti Lietuvoje leistino triukšmo lygio.

14.3.6. Pakaba turi atitikti N grupės reikalavimus.

14.3.7. Dugno apsauga leistina.

14.3.8. Galimi saugos lankai.

14.3.9. Galimi sportinio tipo saugos diržai.

14.3.10. Galimos sportinio tipo "anatominės" sėdynės.

14.3.11. Galima naudoti du papildomus priekinius žibintus, atitinkančius KET reikalavimus.

14.3.12. Galima naudoti bet kokius ratlankius, neviršiančius FIA TSK J priede N grupės automobilių reikalavimų. Ratlankiai turi būti sukoplektuoti su:

a) padangomis kurios sertifikuotos važiavimui viešaisiais keliais „Vasaros laikotarpiu“; draudžiama naudoti žiemines ir „M+S“ tipo padangas.

14.3.13. Leidžiama naudoti vidinį ryšį, sumontuotą ne apsauginiuose šalmuose.

XV. TECHNINĖ KOMISIJA. ADMINISTRACINĖ KOMISIJA

15.1. Techninė komisija prieš startą ir ralio metu

15.1.1. Pareiškėjo atstovas arba bent vienas iš ekipažo narių asmeniškai privalo atvykti į administracinę komisiją, o automobilius į techninę komisiją gali pristatyti ir komandos atstovai.

15.1.2. Apie ekipažus, neatvykusius į administracinę ir nepristačiusius automobilio į techninę komisijas papildomuose nuostatuose nurodytu laiku, pranešama sporto komisarams.

15.1.3. Ekipažai, startuojantis „A“ bei „N“ grupėse, techninei komisijai privalo pateikti automobilio patvirtinimo (homologacinė) formą bei visus jos priedus. To nepadarius, sporto komisarai gali skirti baudas, taip pat, neleisti šiam automobiliui startuoti ralyje.

15.1.4. Jei techninės komisijos metu buvo pastebėti automobilio neatitinkmai techniniams ir/arba saugumo reikalavimams, sporto komisarai gali nurodyti laiką, iki kurio trūkumai turi būti pašalinti.

15.1.5. Remiantis techninės komisijos pirmininko pranešimu, automobiliui, neatitinkančiam nustatytyų techninių reikalavimų, sporto komisarų sprendimu, gali būti neleista startuoti ralyje.

15.1.6. Automobilio ir ekipažo kontrolė iki starto yra bendrojo pobūdžio (jos metu tikrinama, sportinio automobilio techninis pasas, transporto priemonės registracijos pažymėjimas, automobilio markė, išorinis automobilio atitikimas pareikštos grupės reikalavimams, pagrindinės saugumo priemonės, automobilio atitikimas eismo taisyklių reikalavimams, ekipiruotės atitikimas galiojančiai homologacijai ir pan.)

15.1.7. Tuo pačiu atliekamas automobilio variklio, blokų ir mazgų žymėjimas. Taip pat, keičiamų agregatų žymėjimas.

15.1.8. Tiek ekipažo ekipiruotės, tiek automobilio papildomas tikrinimas gali būti atliekamas bet kuriuo varžybų metu. Ekipažas atsako už savo automobilio atitikimą techniniams reikalavimams viso ralio metu. Apie bet kokį neatitikimą turi būti pranešama varžybų komisarams.

15.1.9. Ekipažas atsako už visų identifikavimo ženklų (žr.15.1.7. str.) išlikimą viso ralio metu. Jei nustatoma, kad šie identifikavimo ženklai pažeisti, apie tai pranešama varžybų komisarams.

Pats ekipažas atsako už automobilio tikrinimo metu nuimtų automobilio dalių teisingą sumontavimą.

15.1.10. Apie bet kokius apgaulingus veiksmus, ypač susijusius su identifikavimo ženklų klastojimu, bus pranešta varžybų komisarams, kurie gali skirti baudą ekipažui ir bet kokiam kitam ekipažui, kuris padėjo ar palengvino nusižengimo padarymą. Be to, LASF gali taikyti papildomas sankcijas už tokį nusižengimą.

15.2. Techninė apžiūra po ralio finišo

15.2.1. Po ralio finišo ekipažas privalo pastatyti savo automobilį į uždarą parką, iš kurio automobiliai gali būti paimami galutiniam detaliams techniniams patikrinimui. Jo metu tikrinama:

15.2.1.1. Automobilio atitikimas automobiliui, praėjusiam techninę kontrolę prieš startą.

15.2.1.2. Ar nėra pažeidimų, dėl kurių ekipažas gali būti baudžiamas bauda.

15.2.2. Apie reikalaujamą identifikavimo ženklų (15.1.7) nebuvinamą pranešama sporto komisarams.

15.2.3. Detalus automobilio patikrinimas, apimantis automobilio ardymą ir/ar patikrinimą, atliekamas pagal 12.2.5. punktą, gali būti skiriamas sporto komisarų sprendimu, taip pat nagrinėjant protestą ar rekomendavus varžybų vadovui.

15.2.4. Jei aukščiau minėtas automobilio ardymas atliekamas, nagrinėjant protestą, protesto pateikėjas turi iš anksto sumokėti užstatą (užstato dydis turi būti nurodytas ralio papildomuose nuostatuose), kuris turi užtikrinti visų išlaidų, atsiradusių dėl šios operacijos, padengimą.

Jei protestas patenkinamas, užstatas grąžinamas protesto pateikėjui, o visas išlaidas padengia varžybų dalyvis, kurio automobilis pripažintas neatitinkančiu reikalavimų.

15.2.5. Atliekant detalų techninio stovio patikrinimą, apžiūrimi bent jau sekantys automobilio mazgai:

- važiuoklė;
- stabdžiai;
- transmisija;
- kėbulo atitikimas;
- turbinos ir kompresorių, jei tokie yra;

Minimalus automobilių skaičius, privalomas techniniams patikrinimui po ralio finišo – du pirmi ralio bendros įskaitos automobiliai, bei kiti automobiliai (žr.2009 m. LARČ Reglamentą) nurodyti ir patvirtinti pirmojo SKK posėdžio metu.

XVI. STARTAS IR PAKARTOTINIS STARTAS

Prieš ralio startą ir bet kokį pakartotinį startą organizatorius gali surinkti visus ralyje dalyvaujančius ekipažus į priešstartinę zoną, aprašytą papildomuose nuostatuose. Už vėlavimą į šią zoną skiriama bauda (gali būti tik piniginė), kuri aprašyta papildomuose nuostatuose.

16.1. Ekipažo nariai gali įeiti į uždarą parką, likus 10 minučių iki savo starto laiko. Esant žiemos režimui, šis laikas yra 20 min.

16.2. Paskirtas starto laikas įrašomas į kiekvieno ekipažo laiko kortelę.

16.3. Bet koks ekipažo vėlavimas į ralio, rato arba ruožo startą baudžiama 10 sek. už kiekvieną pavėluotą minutę. Vėluojant daugiau kaip 15 min., ekipažui neleidžiama startuoti.

16.4. Jei ekipažas atvyksta į ralio, rato arba ruožo startą ne vėliau kaip 15 minučių po nustatyto jo laiko, naujas starto laikas įrašomas į jo laiko kortelę.

16.5. Starto tvarka čempionato etapuose nustatoma, atsižvelgiant į realų ekipažo ir automobilio greitį, praėjusių metų rezultatus, grupes ir klases. LARČ-e starto tvarka nustatoma pagal ralio komiteto patvirtintą tvarką.

16.6. Starto tvarka po pergrupavimo nustatoma, atsižvelgiant į ekipažo pasiektą rezultatą greičio ruožuose.

XVI. LAIKO KORTELĖ

17.1. Ralio starte kiekvienam ekipažui išduodamos laiko kortelės, kuriose bus pažymėtos laiko normos, per kurią reikia įveikti distanciją tarp dviejų LK. Ruožo pabaigoje laiko kortelės surenkamos, o kito pradžioje - išduodamos naujos. Kelios laiko kortelės gali būti išduodamos kartu, knygutės pavidalu, ir apimančios visą ruožą arba ratą.

Tik pats ekipažas atsako už savo laiko kortelę. Pats ekipažas atsako už laiko kortelės pateikimą LK punktuose reikiamu laiku; ekipažas atsako ir už visus įrašus, padarytus laiko kortelėje.

Taigi, ekipažas privalo pateikti savo laiko kortelę teisėjams nustatyti laiku ir patikrinti, ar laikas įrašytas teisingai.

Ralyje valandos ir minutės žymimos taip: 00.01-24.00; užskaitomos tik praėjusios minutės. Ralio metu oficialus laikas yra laikas, nurodytas papildomuose nuostatuose.

17.2. Laiko kortelė, pareikalavus, privalo būti pateikta patikrinimui, ir visada vienas iš ekipažo narių ją pateikia kontrolės punktuose, kuriuose teisėjai laiko kortelėje daro laiko atžymas.

17.3. Apie bet kokius taisymus laiko kortelėje, nepatvirtintus atitinkamų teisėjų, turi būti pranešama varžybų komisarams.

17.4. Apie tai, kad nėra teisėjų atžymos apie pravažiuotą kontrolės punktą, nesant laiko atžymos laiko kontrolės punkte arba nepateikus laiko kortelės bet kokiam ekipažui kontrolės punkte pranešama varžybų komisarams.

17.5. Tiktai atitinkamo punkto teisėjams suteikiama teisė atlikti įrašą laiko kortelėje.

17.6. Visi nesutapimai tarp įrašų ekipažo laiko kortelėje ir įrašų teisėjų protokoluose yra nagrinėjami Sporto Komisarų, kurie ir priima galutinį sprendimą.

XVIII. KONTROLĖS ATLICKIMO PROCEDŪRA

18.1. Bendrieji principai

18.1.1. Visos kontrolės zonas, t.y. pravažiavimo ir laiko kontrolės, GR startas ir finišas, pergrupavimo ir neautralizacijos kontrolės zonas, turi būti pažymėtos nustatytois formos standartiniais FIA ženklais.

18.1.2. Kontrolės zonas pradžia žymima išpėjamuoju ženklu geltoname fone. 10-25 metrų atstumu už šio ženklo statomas identiškas ženklas raudoname fone, nurodantis konkrečią kontrolės vietą. 5 m prieš ir už kontrolės zonas turi būti įrengti užtvarai abiejose kelio pusėse, kad pašaliniai žmonės nemaišytų teisėjų darbui. Kontrolinės zonas pabaigoje, maždaug už 25 metrų, statomas ženklas su trimis ištrižomis juodomis linijomis pilkame fone.

18.1.3. Visose kontrolės zonose, t.y. tarp pirmo perspėjamo ženklo geltoname fone ir galutinio ženklo su trimis juodomis ištrižomis linijomis pilkame fone, galioja uždaro parko režimas (žr. p.20.1.2.), ir bet kokie remonto darbai ar pašalinė pagalba draudžiama.

18.1.4. Sustojimo laikas bet kurioje kontrolės zonoje neturi užtrukti ilgiau nei reikia gauti atžymą laiko kortelėje.

18.1.5. Atsakomybė už teisingą žymėjimą laiką tenka tik ekipažui, kuris turi turėti galimybę sutikrinti savo ir teisėjų laikrodžių rodmenis.

18.1.6. Teisėjai neprivalo duoti ekipažui jokių komentarų apie jų atsižymėjimo laiką.

18.1.7. Kontrolės punktai privalo būti paruošti darbui, likus 60 min. iki pirmo besivaržančio automobilio, važiuojančio pagrindiniu tvarkaraščiu, pasiodymo.

18.1.8. Jeigu nėra kokių nors papildomų varžybų vadovo nurodymų, kontrolės punktai baigia savo darbą 15 minučių po paskutinio startavusio automobilio atvykimo laiko, pridėjus laiką, už kurį ekipažai šalinami iš varžybų .

18.1.9. Ekipažai privalo vykdyti visus kontrolės punktų teisėjų nurodymus dėl kontrolės procedūrų. To nedarant, apie ekipažo elgesį pranešama sporto komisarams.

18.2. Kontrolės punktų žymėjimas

18.2.1. Kontrolės punktai žymimi tiktais FIA nustatytais ženklais.

18.2.2. Šie ženklai yra standartizuoti

18.2.3. Kontrolės zonas yra žymimos trimis ženklais. Jei tai būtina, ženklai geltoname fone gali būti dubliuojami gelonomis vėliavomis, ženklai raudoname fone – raudonomis vėliavomis.

18.2.4. Laiko kontrolė

18.2.4.1. Laiko kontrolės punkto (LK) pradžia žymima laikrodžio ciferblatu geltoname fone.

18.2.4.2. Konkreti laiko kontrolės punkto vieta žymima tokiu pačiu ženklu tik raudoname fone, o šios zonos pabaiga - ženklu su trimis ištrižomis juodomis linijomis pilkame fone.

18.2.5. Pravažiavimo kontrolė

Ženklai statomi ta pačia tvarka, kaip ir laiko kontrolės punkte. Vietoje ženklo, vaizduojančio laikrodžio ciferblatą, statomas ženklas su pašto spaudo simboliu, o pravažiavimo kontrolės punkto pabaiga žymima ženklu su trimis ištrižomis juodomis linijomis pilkame fone.

18.2.6. Greičio ruožai

18.2.6.1. Starto vieta žymima ženklu su baltos vėliavos atvaizdu raudoname fone.

18.2.6.2. Prieš finišą, nustatytu atstumu, statomas ženklas, vaizduojantis finišo vėliavą geltoname fone. Finišo liniją, kur fiksuojamas laikas, žymi ženklas, vaizduojantis finišo vėliavą raudoname fone.

18.2.6.3. Ženklas "STOP" raudoname fone statomas 100-300 metrų už finišo linijos.

18.3. Kontrolės zona

Visi oficialūs asmenys, dirbantys kontrolės zonoje, turi būti lengvai identifikuojami. Kiekvienos kontrolės zonas vyresnysis teisėjas privalo turėti kitos spalvos liemenę, leidžiančią lengvai ji atpažinti.

18.4. Pravažiavimo kontrolė

Pravažiavimo kontrolės punktuose, pažymėtuose ženklais, teisėjai privalo nedelsiant padaryti atžymą, kai ekipažas įteikia laiko kortelę, pasirašydami ar dėdami spaudą, ir/ar padaryti laiko atžymą. Galimi pravažiavimo kontrolės punktai, kuriuose nereikia sustoti ir gauti atžymos. Jie turi būti pažymėti kelio knygoje.

18.5. Laiko kontrolė

Laiko kontrolės punkte ekipažo žymėjimosi laiku laikomas laiko kortelės padavimo momentas teisėjams.

Laiko kontrolės punkte laikas fiksuojamas tik pasibaigus minutei.

18.6. Laiko žymėjimo procedūra

18.6.1. Ši procedūra prasideda tuo momentu, kai automobilis kerta laiko kontrolės punkto pradžios liniją.

18.6.2. Tarp laiko kontrolės zonas pradžios ženklo ir laiko kontrolės vietas, t.y. tarp ženklų geltoname ir raudoname fonuose, ekipažui draudžiama dėl bet kokios priežasties sustoti arba judėti nenatūraliai lėtai.

18.6.3. Laiko atžyma daroma laiko kortelėje tik tuo atveju, kai automobilis ir abu ekipažo nariai yra laiko kontrolės zonoje prie kontrolės vietas.

18.6.4. Laikas fiksuojamas konkrečiu bet kurio ekipažo nario laiko kortelės padavimu atitinkamam kontrolės punkto teisėjui.

18.6.5. Teisėjas ranka arba spausdinamujuoju įrenginiu laiko kortelėje pažymi laiką, kada jam buvo paduota laiko kortelė, ir nieko daugiau.

18.6.6. Atsižymėjimo laikas yra teisingas, kai jis gaunamas, sumuojant laiko normą, skirtą pravažiuoti kelio ruožui, su starto laiku šiame ruože. Šis laikas skaičiuojamas pilnomis minutėmis ir vadinas idealiu laiku.

18.6.7. Ekipažas negauna baudos, jei jis į laiko kontrolės zoną įvažiuoja savo idealiu laiku arba viena minute ankščiau.

18.6.8. Ekipažas nebaudžiamas už vėlavimą, jei jis savo laiko kortelę paduoda atitinkamam teisėjui savo idealios minutės metu.

18.6.9. Pavyzdys: Ekipažas, kurio idealus žymėjimosi laikas LK punkte turi būti 18val. 58min., laikomas atsižymėjęs teisingai, jeigu žymėjimasis vyks tarp 18val. 58min. 00sek. ir 18val. 58min. 59sek.

Bet koks skirtumas tarp ideaus žymėjimosi laiko ir tikrojo žymėjimosi laiko, yra baudžiamas sekančiai:

a. vėluojant: 10 sekundžių už visą minutę arba jos dalį

b. skubant: 1 minutė už visą minutę arba jos dalį.

18.6.10. Varžybų vadovo sprendimu, už priešlaikinį atvykimą nubaustas ekipažas gali būti neutralizuojamas tokiam laikui, kuris reikalingas, kad ekipažas išvyktų savo idealiu laiku.

18.6.11. Organizatorius gali leisti ankstesnį ekipažų atsižymėjimą kai kuriuose LK – rato, ruožo, pergrupavimo zonas gale arba ralio finiše – be baudos už per ankstų įvažiavimą tik su ta salyga, kad apie tai pranešama informaciniuose biuleteniuose arba papildomuose nuostatuose.

Tačiau, tokiu atveju, laiko kortelėse įrašomas ekipažo idealus laikas, o ne konkretus kortelės padavimo laikas.

18.6.12. Jeigu pastebėta, kad ekipažas nevykdo laiko kontrolės zonoje nustatytos žymėjimosi\registravimosi procedūros, ypač kai įvažiuojama į kontrolės zoną ankščiau kaip 1 minutė iki registravimosi laiko, LK punkto vyresnysis teisėjas turi apie tai raštu informuoti varžybų vadovą, ir sporto komisarai imsis atitinkamų sankcijų.

18.7. Išvykimo iš kontrolės zonas laikas

18.7.1. Jei sekantis kelio ruožas neprasideda GR startu, tai kontrolinėje kortelėje atžymėtas laikas yra kartu laikomas ir atvykimo į kelio ruožo pabaigą laiku bei kito kelio ruožo starto laiku.

18.7.2. Tačiau, jei už LK seka GR startas, laikomasi tokios procedūros:

a. LK punktas ir GR startas apjungiami į vieną Kontrolės Zoną (žr.p.18.1.3. ir 20.1.2.), o ženkli išdėstomi tokiu būdu:

- ženklas su laikrodžio ciferblatu geltoname fone (Kontrolės Zonos pradžia);
- ženklas su laikrodžio ciferblatu raudoname fone (LK punktas) už 10-25 metrų;
- ženklas su balta vėliava raudoname fone (GR starto linija) už 50-200 metrų;
- ženklas su trimis įstrižomis juodomis linijomis pilkame fone (Kontrolės zonos pabaiga) už 25 m;

b. LK punkte, kuris yra kelio ruožo pabaigoje, LK teisėjas laiko kortelėje pažymi ekipažo atvykimo laiką į LK ir preliminarų starto laiką po to sekančiame GR, kuris kartu yra ir preliminarus starto laikas į sekantį kelio ruožą. Intervalas tarp įrašų privalo būti 3 minutės, kad ekipažas spėtų pasiruošti startui.

Jei du ar daugiau ekipažų registruoja LK tą pačią minutę, jų starto laikas po to sekančiame GR nustatomas tokia tvarka, kokia tarpusavio atžvilgiu jie gavo atžymas prieš tai buvusiame LK. Jei jų registravimosi laikas ir anksčiau buvusiame LK yra tas pats, pirmumą gauna ekipažas, kuris žymėjos pirmas dar ankstesniame LK, ir taip toliau.

c. Tuoj po registravimosi LK ekipažas privalo važiuoti į GR startą. GR starto teisėjas įrašo į ekipažo laiko kortelę faktinį starto laiką, kuris paprastai sutampa su preliminariu starto laiku ir kuris kartu tampa nauju starto laiku sekančiam kelio ruožui. Ekipažui startas GR duodamas po registravimosi, ir starto procedūra aprašoma žr.p.19.4 ir 19.5.

d. Jei atsitiktinai laiko kortelėje yra įrašyti skirtini laikai, ekipažas privalo vadovautis įrašytu GR starto laiko įrašu, nebent sporto komisarai nuspręstų kitaip.

18.8. Pašalinimas

Ekipažas privalo gauti visas kontrolės atžymas savo laiko kortelėje pagal ralio maršruto kryptį ir nustatytu eiliškumu: nesilaikant šio reikalavimo ekipažui gresia šalinimas iš varžybų. Iš kontrolės zoną draudžiama įvažiuoti pakartotinai.

18.8.1. Apie bet kokį ekipažo vėlavimą daugiau, kaip 15 min. tarp dviejų laiko kontrolės punktų, arba daugiau, kaip 30 min. kiekvieno ruožo ir/arba ralio rato pabaigoje, arba daugiau, kaip 60 min. viso ralio metu pranešama sporto komisarams.

Nustatant tokį vėlavimą laiką sumą, imamas realus vėlavimo laikas, o ne laikas, ekipažo gautas kaip baudos laikas, t.y. 1 minutė, o ne 10 sekundžių už vėlavimą.

18.8.2. Atvykimas į LK punktą ankščiau laiko nesumažina bendro vėlavimo laiko, už kurį ekipažas šalinamas iš varžybų. Tačiau baudos, gautos už per ankstyvą atvykimą į laiko kontrolę, neįskaičiuojamos į laiką, skaičiuojamą šalinimui dėl maksimalaus vėlavimo.

Pavyzdys:

Kelio ruožas A:

Startas 12val. 00min. – laiko norma – 1 val. 00 min. – atsižymėjimo laikas 13 val. 10 min.

Bauda už pavėlavimą: $10 \text{ sek.} \times 10 = 100 \text{ sek.} = 1 \text{ minutė } 40 \text{ sekundžių}$.

Vėlavimas, skaičiuojamas šalinimui iš varžybų, = 10 minučių.

Kelio ruožas B:

Laiko norma 1 val. 30min. – atsižymėjimo laikas 14 val. 20min.

Bauda už skubėjimą: = 20 minučių

Vėlavimas, skaičiuojamas šalinimui iš varžybų, lieka tas pats = 10 minučių (skubėjimo laikas nekompensuoja vėlavimo laiko ruože A)

Kelio ruožas C:

Laiko norma 2 val. 00 min. – atsižymėjimo laikas 16 val. 30 min.

Bauda už pavėlavimą: $10 \text{ sek.} \times 10 = 100 \text{ sek.} = 1 \text{ minutė } 40 \text{ sekundžių}$

Vėlavimas, skaičiuojamas šalinimui iš varžybų, sudarys 10 minučių.

Viso kelio ruožuose A + B + C

Suminė bauda už vėlavimą ir skubėjimą bus: 1 min. 40 sek.+20 min.+1 min. 40 sek= 23 min. 20 sek.

Bendras vėlavimas, skaičiuojamas šalinimui iš varžybų: 10 min.+10 min.= 20 min.

18.8.3. Pasiūlius varžybų vadovui, sporto komisarai bet kada gali padidinti bendrą vėlavimo laiką, skaičiuojamą šalinimui iš varžybų. Ekipažai, kuriems taikoma ši pataisa, apie tai turi būti kiek galima greičiau informuoti.

18.8.4. Apie pašalinimą, viršijus maksimalų leistiną vėlavimo laiką, komisarai paskelbia tik ruožo arba rato pabaigoje.

18.9. Pergrupavimas

18.9.1. Ralio trasoje gali būti numatytos pergrupavimo zonas. Įvažiavimo ir išvažiavimo kontrolės reikalavimai yra aprašyti 18.1., 18.2. ir 18.3. punktuose

18.9.2. Pergrupavimo tikslas yra pakeisti dalyvių važiavimo tvarką arba panaikinti tarpus tarp dalyvių atsiradusius dėl vėlavimo ir/ar iškritimo iš varžybų. Todėl reikia atkreipti dėmesį ne į pergrupavimo trukmę, o į starto laiką išvažiuojant iš pergrupavimo zonos.

18.9.3. Pavyzdys:

Ralyje startavo 120 ekipažų.

Pirmam pergrupavimui nustatyta pertrauka – 4 valandos.

Naujas starto laikas iš pergrupavimo išvažiuojamo LK: 12 val.01 min.

a. Idealus pirmo automobilio atvykimo laikas į pergrupavimo įvažiavimo LK – 8 val. 01 min.

Idealus 120 automobilio atvykimo laikas į pergrupavimo įvažiavimo LK – 10 val. 00 min.

b. Faktiškai pirmas automobilis atvyko į pergrupavimo įvažiavimo LK – 8 val. 45 min.

Faktiškai 120 automobilis atvyko į pergrupavimo įvažiavimo LK – 11 val. 50 min.

60 ekipažų šioje ralio dalyje iš varžybų iškrito.

c. Ekipažo Nr.1 startas – 12 val. 01 min.

Ekipažo Nr.120 startas – 13 val. 00 min.

Atitinkamai, pertraukos laikas pergrupavimo zonoje buvo:

Ekipažui Nr.1 – 3 val. 16 min.,

Ekipažui Nr.120 – 1 val. 10 min.

18.9.4. Atvykės į pergrupavimo įvažiavimo kontrolės punktą, ekipažas paduoda atitinkamam teisėjui savo laiko kortelę. Ekipažas informuojamas apie naują starto laiką po pergrupavimo. Po to, ekipažas važiuoja į pergrupavimo zoną, kuri yra laikoma uždaro parko zona. Privaloma išjungti variklius. Naują laiko kortelę organizatorius gali išduoti tiek įvažiuojant, tiek išvažiuojant iš pergrupavimo zonos.

18.9.5. Po pergrupavimo, starto tvarka turi būti kiek galima artimesnė pasiektiems rezultatams iki atvykimo į pergrupavimo zoną. Kitu atveju, automobiliai turi startuoti ta pačia tvarka, kaip startavo prieš tai buvusiame ruože. Pergrupavimas atliekamas pagal GR pasiektus rezultatus, atsižvelgiant į ekipažui taikytas visas baudas išreikštas laiko matu.

XIX. GREIČIO RUOŽAI

19.1. Greičio ruožai yra greičio rungtys, kurios vykdomos keliuose, specialiai uždarytuose raliui. Šių rungčių įveikimo laikai yra fiksujami 0,1 sekundės tikslumu.

19.2. Greičio ruožuose ekipažai privalo važiuoti su pilna ekipiruote, homologuotais saugos šalmais ir prisisegė saugos diržais.

19.3. Važiuoti greičio ruožuose priešinga kryptimi griežtai draudžiama. Pažeidus ši reikalavimą, ekipažas šalinamas iš varžybų sporto komisarų sprendimu.

19.4. Greičio ruožas prasideda automobiliui stovint prie starto linijos.

Bet koks ekipažas, nesugebėjęs startuoti per 20 sekundžių po starto komandos davimo, nedelsiant šalinamas iš varžybų, o jo automobilis turi būti nedelsiant pastatytas į saugią vietą.

19.5. Starto procedūra greičio ruože

19.5.1. Automobiliui sustojus su abiem ekipažo nariais prie starto linijos, teisėjas įrašo laiko kortelėje faktinį starto laiką (valandas ir minutes). Po to, grąžinęs laiko kortelę ekipažui, garsiai balsu pradeda likusių sekundžių iki starto atskaitą: “30 – 15 - 10” ir kiekvieną atskirai likusių sekundę iš paskutinių penkių, rodydamas starto laikrodį ekipažui.

Šis metodas gali būti pakeistas elektronine starto sistema, kuri ekipažui turi būti gerai matoma iš starto pozicijos. Ši sistema gali būti sinchronizuota su signalinėmis starto šviesomis ir gali turėti elektroninį ryšį su klaidingo starto fiksavimo įranga. Starto procedūra ir taisyklės, naudojant elektroninę starto sistemą, turi būti aprašyti papildomose nuostatose.

19.5.2. Pasibaigus paskutinėms penkioms sekundėms, duodamas starto signalas, po kurio ekipažas privalo nedelsiant startuoti.

19.6. Teisėjai gali sulaikyti greičio ruožo startą ekipažui tik esant „*force majeure*“ (nenumatytmoms) aplinkybėms.

19.7. Jeigu startas vėluoja dėl ekipažo kaltės, teisėjas įrašo naują starto laiką laiko kortelėje ir už kiekvieną vėlavimo minutę ar jos dalį skiriama 1 minutės laiko bauda.

19.8. Klaidingas startas (Falšstartas) – judėjimo pradžia iki starto signalo. Už pirmą klaidingą startą – bauda 10 sek., už antrą – 1 min., už trečią – 3 minutės, už kitus kartus komisarai skiria baudas savo nuožiūra. Šios baudos neatima teisės sporto komisarams skirti ir griežtesnes baudas, jei jie nuspręs, kad tai yra būtina.

19.9. Greičio ruožo finišas būna “iš eigos”, todėl draudžiama sustoti zonoje tarp įspėjančio geltono finišo ženklo ir raudono “STOP” ženklo. Apie bet kokį šio reikalavimo pažeidimą yra pranešama varžybų komisarams.

Greičio ruožo įveikimo laikas fiksuojamas finišo linijoje, įrašančio įrenginio pagalba, ir dubliuojamas laikrodžiais, kuriems įrašantysis prietaisas yra nereikalingas. Finišo laikininkai privalo būti vienoje linijoje su finišo linija, kuri pažymėta atitinkamu ženklu (languota vėliava raudoname fone).

19.10. Apie bet kokio ekipažo atsisakymą startuoti greičio ruože jam paskirtu laiku ir tvarka yra pranešama varžybų komisarams, nepriklausomai, ar GR vykdomas, ar ne.

19.11. 100-300 metrų už finišo linijos statomas ženklas “STOP”, prie kurio ekipažas turi sustoti ir savo laiko kortelėje gauti teisėjų atžymą apie greičio ruožo finišo laiką (valandos, minutės, sekundės ir dešimtosios sekundės dalys). Jei laikininkas negali tiksliai nurodyti finišo laiko teisėjui, tai pastarasis turi laiko kortelėje padaryti atitinkamą atžymą. Laikas bus įrašytas laiko kortelėje artimiausiam neutralizacijos zonus arba pergrupavimo laiko punkte.

19.12. Jei įrašas į laiko kortelę nepadarytas dėl ekipažo kaltės, tai taikomos tokios baudos:

19.12.1. Greičio ruožo starte – ekipažas šalinamas iš varžybų.

19.12.2. Greičio ruožo finiše (sustojimo taškas) - skiriama 5 minutės baudos.

19.13. Kiekviename GR užfiksuoti laikai, išreikšti valandomis, minutėmis, sekundėmis ir sekundžių dešimtosiomis dalimis, sumuojami su kitomis ekipažo laiko baudomis.

19.14. Greičio ruože pašalinė pagalba yra draudžiama. Apie šios taisyklės nesilaikymą pranešama sporto komisarams, kurie savo sprendimą gali paskelbti tik sekcijos arba rato pabaigoje.

19.15. Greičio ruožuose startiniai intervalai turi būti tokie patys, kaip buvo nustatyti rato pradžioje.

19.16. Greičio ruožo nutraukimas

19.16.1. Jeigu dėl kokios nors priežasties lenktynės greičio ruože sustabdomos, nepravažiavus visiems dalyviams, sporto komisarai gali paskirti kiekvienam šio sustabdymo paveiktam ekipažui laiką, kurį jie laiko teisingu.

19.16.2. Bet kokiui atvejui, ekipažas, kaltas dėl greičio ruožo panaikinimo, negali gauti naudos iš šios taisyklės taikymo. Jam bus skirtas faktinis laikas, praleistas greičio ruože, nepriklausomai nuo to, ar jis yra didesnis už kitiems ekipažams paskirtą laiką.

19.17. Trasą uždarantys automobiliai

Organizatorius privalo paskirti mažiausiai du trasą uždarančius automobilius su numeriais „00“ ir „0“, kurie privalo pravažiuoti visą ralio maršrutą, išskaitant ir greičio ruožus.

19.18. Saugos planas

Saugos planas turi atitikti LASF nustatytaus reikalavimus.

19.19. Dalyvių saugumas

19.19.1 Kiekvienos kelio knygos galiniame viršelyje iš vienos pusės turi būti raudonas „SOS“ ženklas, iš kitos – žalias „OK“ (sulenktas A4 formatas).

19.19.2 Jei įvykus avarijai reikalinga skubi medicininė pagalba, tai kelio knygoje esantis raudonas ženklas „SOS“, jei įmanoma, nedelsiant turi būti rodomas iš paskos važiuojantiems ekipažams ir malūnsparniui (jei toks yra), kuris ruošiasi suteikti pagalbą.

19.19.3 Kiekvienas ekipažas, kuriam yra parodytas raudonas „SOS“ ženklas, ar kuris mato, kad sudaužytame automobiliuje yra abu ekipažo nariai, bet nerodomas „SOS“ ženklas, privalo nedelsiant ir be jokių išimčių sustoti ir suteikti pagalbą. Visi kiti automobiliai taip pat turi sustoti. Antras į avarijos vietą atvykės automobilis važiuoja toliau, kad praneštų artimiausiam radijo ryšio punktui. Visi kiti automobiliai privalo atlaisvinti kelią, kad greitosios pagalbos automobilis galėtų laisvai pravažiuoti.

19.19.4 Šių reikalavimų nesilaikančius ekipažus sporto komisarai gali nubausti baudomis nurodytomis LASK.

19.19.5. Jeigu įvykus avarijai skubi medicininė pagalba nereikalinga, tai žalias ženklas “OK”, esantis kelio knygoje, jis turi būti rodomas iš paskos važiuojantiems ekipažams ir malūnsparniui (jei jis yra).

19.19.6 Jei ekipažas palieka automobilį, tai žalias ženklas „OK“ turi būti padėtas tokiu būdu, kad kiti ekipažai galėtų aiškiai ji matyti.

19.19.7. Kiekviename automobiliuje turi būti įspėjamasis avarinis ženklas - raudonas trikampis, - kuris, automobiliui sustojus greičio ruože, privalo būti ekipažo nario pastatytas gerai matomoje vietoje, ne mažiau, kaip 50 metrų atstumu iki sustojusio automobilio. Ekipažui, neįvykdžiusiam šio reikalavimo, sporto komisarai, savo nuožiūra, skiria baudą.

19.19.8. Šis trikampis ženklas turi būti išstatytas net ir tuo atveju, jei automobilis yra kelkraštyje.

19.19.9. Kelio knygose turi būti aprašyta procedūra, kaip elgtis, įvykus avarijai.

19.19.10. Kiekvienas iš ralio pasitraukės ekipažas, kaip įmanoma greičiau (išskyrus „force majeure“ - nenumatytas aplinkybes) turi pranešti varžybų vadovui apie savo pasitraukimą ir jo priežastis. Ekipažui, neįvykdžiusiam šio reikalavimo, sporto komisarai, savo nuožiūra, skiria baudą.

XX. UŽDARAS PARKAS

20.1. Bendrosios sąlygos

Jei automobilis yra uždaramame parke arba zonoje, kurioje taikomos uždaro parko taisyklos (LASK 42 str. b) uždaras parkas), tai variklio dangčio atidarymas, bet koks automobilio remontas ar degalų pildymas griežtai draudžiamas. Bet koks šių taisyklių pažeidimas yra varžybų komisarų svarstomas.

Uždaro parko taisyklos taikomos:

20.1.1. nuo momento, kai automobilis įvažiuoja į starto zoną (jei tokia yra), pergrupavimo zoną arba į uždarą parką ralio finiše, iki momento, kai išvažiuojama iš šių teritorijų (žr. p.18.1.3.);

20.1.2. nuo momento, kai automobilis įvažiuoja į kontrolės zoną, iki momento, kai jis ją palieka (žr. p.18.1.3.);

20.1.3. nuo momento, kai automobilis įvažiuoja į uždarą parką ralio finiše, iki momento, kai pasibaigia nustatytas protestų padavimo laikas (žr. skyrių XXV), o sporto komisarai paskelbia apie uždaro parko atidarymą.

20.1.4. Išskyrus ralio Oficialius asmenis, vykdančius savo tarnybinius įgaliojimus, niekas negali būti uždaramame parke.

20.1.5. Ralio starte gali būti organizuotas uždara starto parkas, tačiau jis negali prasidėti ankščiau, kaip 4 valandos iki starto.

20.1.6. Ekipažas į uždarą parką gali įvažiuoti likus 10 minučių iki jų starto laiko. Tas pats laikas galioja ir starto, pergrupavimo arba tarp ralio ratų (žr. p. 20.1.1.) esančiuose uždaruose parkuose.

Jei uždara parkas pergrupavimo zonoje neviršija 15 minučių, ekipažai gali pasilikti tame.

20.1.7. Tik teisėjams, atliekantiems savo darbą ir/arba ekipažo nariams leidžiama stumti automobilį uždaramame parke, įvažiuojant arba išvažiuojant iš jo, laiko kontrolės zonoje, starto uždaramame parke, pergrupavimo zonos arba rato gale esančiame uždaramame parke.

20.2. Remontas uždaramame parke

20.2.1. Jei techninės komisijos pirmininkas nuspręs, kad automobilio, esančio uždaramame parke, būklė yra tokia bloga, kad gali turėti įtakos eismo saugumui, tai toks automobilis turi būti suremontuotas, prižiūrint techninės komisijos nariams.

20.2.2. Automobilio remontui sugaištas laikas bus laikomas vėlavimu, siekiant sulaikyti ekipažą nuo bandymo panaikinti atsilikimą, laiko bauda už kiekvieną remontui sugaištą minutę ar jos dalį bus viena minutė. Jei remontas užtruko tiek laiko, kad ekipažas negali startuoti savo idealiu laiku, tai ekipažui skiriamas naujas starto laikas.

20.2.3. Kaip išimtis, stebint įgaliotiemis teisėjams arba techniniams delegatams, starto, pergrupavimo zonos arba ralio rato pabaigos uždaramame parke ekipažas gali keisti lango(-ų) stiklą(-us), padedant ne daugiau, kaip 3-ims padėjėjams.

20.2.4. Jei keičiant stiklą(-us) reikalingi darbai, susiję su kėbulo ir/arba saugos lankų darbais, tai tokiems darbams sugaištas laikas yra vertinamas pagal p. 20.2.2. reikalavimus.

20.2.5. Visi remonto darbai turi būti baigtai iki starto laiko. Priešingu atveju, taikomos baudos, numatytos p. 20.2.2.

20.2.6. Pastatę automobilį į uždarą parką, ekipažo nariai privalo išjungti automobilio variklį ir nedelsiant išeiti iš uždarо parko. Pakartotinai į jį įeiti draudžiama.

20.3. Vairuotojams ralio finiše, uždaramame parke ir kitų ceremonijų metu draudžiama atligli "saulės" suktuką, jei organizatorius nėra tam įrengęs specialios vietas ir daves sutikimo.

20.4. Uždaramame parke automobilių uždengimas yra draudžiamas.

XXI. REZULTATAI

21.1. Rezultatų nustatymas

Ekipažų pasiekti rezultatai nustatomi, sumuojuant jų rezultatus, pasiektus greičio ruožuose, laiko baudas, gautas kelio ruožuose, bei kitas baudas, išreikštasis laiku.

21.2. Rezultatų paskelbimas

Ralio metu taškų skaičiavimo klasifikacija turi būti skelbiama, laikantis žemiau esančio punkto 21.2.1. reikalavimų:

21.2.1.

- neoficiali klasifikacija: klasifikacija, publikuojama ralio rato metu,
- dalinė neoficiali klasifikacija: klasifikacija, publikuojama kiekvieno ralio rato finiše,
- preliminari galutinė klasifikacija: klasifikacija, publikuojama po ralio finišo,
- galutinė oficiali klasifikacija: klasifikacija, patvirtinta sporto komisaru kolegijos.

21.2.2. Klasifikacijoje turi būti greičio ruožų rezultatai ir visos baudos, išreikštosis laiku.

XXII. REZULTATŲ LYGYBĖ DAUGIAETAPĖSE VARŽYBOSE ARBA ATSKIRUOSE RALIUOSE

22.1. Pirmieji vairuotojai ir antrieji vairuotojai

Taisyklė, nustatanti pirmumą tarp vairuotojų, surinkusių vienodą taškų skaičių:

22.1.1. pagal daugiau užimtų vietų – pirmų, toliau antrų, trečių ir t.t. – daugiaetapio čempionato etapuose;

22.1.2. pagal daugiau iškovotų aukštesnių vietų daugiaetapio čempionato atskiruose etapuose, kuriuose dalyvavo vienodą sumą surinkę vairuotojai (pav. viena 7-ta vieta bus aukščiau negu kelios 8-tos vietas ir taip toliau);

22.1.3. pagal daugiau kartų laimėtus pirmus greičio ruožus daugiaetapio čempionato etapuose, kuriuose dalyvavo vienodą sumą surinkę vairuotojai;

22.1.4. net ir šiuo atveju, esant lygiavai, LASF paskelbia nugalėtoją, atsižvelgdama į kokius nors papildomus kriterijus.

22.2. Komandos

Taisyklė, nustatanti pirmumą tarp komandų, surinkusių vienodą taškų skaičių čempionate, nurodyta varžybų Reglamente.

22.3. Rezultatų lygybė atskirame ralyje

22.3.1. Jei vairuotojai pasiekia vienodą rezultatą ralyje, nugalėtojas nustatomas pagal pirmo greičio ruožo rezultatą. Esant lygybei, pagal antro, trečio, ketvirtio ir t.t. greičio rungčių rezultatus. Ši taisyklė gali būti taikoma visoms ralio varžyboms.

22.3.2. Jei, komandos surenka vienodą taškų skaičių ralyje, tai pirmumas tarp komandų nustatomas pagal taisyklę, nurodytą varžybų Reglamente.

XXIII. PROTOKOLAI – GALUTINĖ ATASKAITA

23.1. Protokolai

sporto komisarų kolegijos protokolai rašomi lietuvių kalba ir jų forma turi atitikti rekomenduojamą LASF formą.

23.2. Galutinė ataskaita

Pasibaigus oficialioms ralio varžyboms, iš LASF Ralio Komitetą pristatoma ataskaita, kurioje turi būti:

- Sporto komisarų kolegijos posėdžių protokolai,
- galutiniai rezultatai,
- visi dokumentai, kuriuos turėjo dalyviai,
- visi raštiški pareiškimai ir protestai, gauti varžybų eigoje,
- visų dalyvių paraiškų dalyvauti varžybose kopijos.

23.3. Protokolų, rezultatų ir ataskaitų pateikimas

Rezultatai ir galutinė ataskaita turi būti pristatyta iš LASF per tris kalendorinių dienas po varžybų finišo.

Pastaba: Galutiniai ralio rezultatai per 24 valandas po jų sporto komisarų kolegijos patvirtinimo faksu, per kurjerį ar kitais būdais turi patekti iš LASF.

XXIV. PROTESTAI IR APELIACIJOS

24.1. Visi protestai turi būti pateikti, laikantis LASK 171 ir tolimesnių straipsnių reikalavimų.

24.2. Visi protestai pateikiami raštiškai ir įteikiami varžybų vadovui kartu su nustatytu piniginiu mokesčiu, kuris negrąžinamas, jei protestas pripažįstamas nepagrįstu.

24.3. Jeigu protestas reikalauja automobilio dalių ar dymo ir jų surinkimo, protestuojantysis privalo sumokėti papildomą mokesčių, numatyta ralio (LARČ) reglamente. Tai taikoma protestams dėl konkrečių automobilio detalių (variklio, transmisijos, vairo mechanizmo, stabdžių sistemas, elektros prietaisų, kėbulo ir t.t.).

24.4. Išlaidas, susijusias su automobilio ardymo, surinkimo darbais ir jo transportavimu, padengia protesto teikėjas, jei protestas nepatenkinamas, arba dalyvis, prieš kurį buvo paduotas protestas, jei protestas patenkinamas.

24.5. Jei protestas nepatenkinamas, o išlaidos, susidariusios, nagrinėjant protestą ir atstatant automobilį, yra didesnės už taisyklių numatytaą įmoką, ši skirtumą privalo padengti protesto teikėjas. Jei išlaidos mažesnės, skirtumas grąžinamas protesto teikėjui.

24.6. Dalyviai gali paduoti apeliaciją dėl priimto protesto nagrinėjimo, laikydamiesi LASK 182 str. ir tolimesnių straipsnių reikalavimų.

24.7. Papildomose nuostatose privaloma pateikti informaciją apie LASF nustatytais protestu ir apeliacijų mokesčių dydžius.

24.8. Kilusiuose ginčuose dėl taisyklių interpretavimo, tik LASF turi autoritetą priimti galutinį sprendimą.

XXV. NEŠALIŠKAS BEI GARBINGAS VARŽYBŲ NUŠVIETIMAS

25.1. Visų varžybų organizatoriai privalo garantuoti, kad asmuo, gavęs teisę nušvesti (paskelbtu) varžybų eigą visuomenei, žiniasklaidai ir dalyviams, tai atliks garbingai bei nešališkai, o varžybų rezultatai bus neiškreipti ir teisingi.

25.2. Be raštiško LASF leidimo, nei viena firma, organizacija, verslo kompanija neturi teisės sieti savo vardo su LASF automobilių ralio varžybų serijomis.

XXVI. OFICIALUS TEISIŠKAS TEKSTAS

26.1. Oficialus teisiškas, šių taisyklių T-2009, tekstas laikomas tekstas lietuvių kalba.

26.2. Šios “2009 Lietuvos automobilių ralio taisyklės” įsigalioja nuo 2009 metų sausio 1 dienos.

XXVII. ČEMPIONATO APDOVANOJIMAI

27.1. Čempionato nugalėtojai privalo dalyvauti LASF organizuojamoje čempionato apdovanojimų ceremonijoje.

27.2. Už nedalyvavimą apdovanojimų ceremonijoje, išskyrus „*force majeur*“ (nenumatyta aplinkybių) atveju, ekipažas baudžiama LASF numatytomis baudomis.

LASF l.e.p. ralio komiteto pirmininkas

Romas Austinskas

LASF generalinis sekretorius

Donatas Večerskis